

Scenariusz lekcji do spektaklu: „Już czas”

Nagranie spektaklu: <https://youtu.be/DE5QmtSqphE>

Zwiastun scenariusza: <https://youtu.be/4fJlqV8w5zk>

Autor: Agata Drążkiewicz

Temat zajęć: „Czym jest czas – i jak go nie stracić?”

Grupa wiekowa: uczniowie szkół podstawowych

Czas realizacji:

2 x 45 minut (w tym 21 minut na obejrzenie spektaklu).

Zagadnienia edukacyjne:

- relacje wartość czasu - co go kradnie, co pomaga dobrze go spędzać,
- znaczenie obecności drugiego człowieka,
- czas w kontekście rodziny, przyjaźni, rozmów i wspólnego działania,
- umiejętność dokonywania wyborów,
- mądre zarządzanie czasem.

Cele operacyjne:

uczeń/uczennica/uczestnik zajęć:

- wyjaśnia czym jest czas i dlaczego jest wartością,
- podaje przykłady „dobrze spędzonego” i „straconego” czasu,
- wskazuje, jakie czynniki w jego codzienności „zabierają” czas,
- wyraża własne opinie i uzasadnia je w dyskusji,
- potrafi pracować w grupie, przygotować i zaprezentować wspólny „przepis na dobry czas”,
- ćwiczy umiejętność krytycznego myślenia wobec pośpiechu i presji,
- dostrzega wartość relacji i wspólnego spędzania czasu,
- uczy się odpowiedzialnego gospodarowania swoim czasem,
- jest otwarty na refleksję i dzielenie się swoimi doświadczeniami,
- kształtuje postawę uważności i szacunku wobec siebie i innych.

Formy i metody pracy:

- praca indywidualna,
- praca w grupach,
- praca z całą klasą,
- dyskusja kierowana (rozmowa o przesłaniu spektaklu, pytania nauczyciela),
- burza mózgów (po obejrzeniu spektaklu),
- zadanie kreatywne w grupach (tworzenie przepisu na dobry czas),
- metoda problemowa (szukanie odpowiedzi na pytania: co znaczy dobrze spędzony czas, jak odróżnić czas dobry od straconego),
- refleksja indywidualna.

Materiały dydaktyczne:

- rzutnik,
- nagranie spektaklu teatru My i... ze Szkoły Podstawowej nr 3 w Wągrowcu pt. "Już czas",
- karta pracy - grafiki do związków frazeologicznych (**Załącznik nr 1**),
- związki frazeologiczne (**Załącznik nr 2**),
- pytania do refleksji (**Załącznik nr 3**),
- karteczki, arkusze papieru (A3 lub A2), flamastry.

Wprowadzenie do spektaklu:

Spektakl inspirowany jest książką Michaela Ende „Momo”. Opowiada o dziewczynce, która zauważa, że w świecie ludzi zaczyna dziać się coś złego - pojawiają się tajemniczy Szarzy Panowie, którzy kradną ludziom czas. Przekonują, że gromadzenie minut, godzin i dni daje szczęście, tymczasem zabierają ludziom radość, sens życia i wszystko wokół staje się jednakowe i szare. Ludzie, zaczynają gromadzić rzeczy (lalka Bibi) rezygnują z rozmów, przyjaźni, wspólnego spędzania chwil. Żyją w pośpiechu, nie zatrzymują się ani na moment, aby naprawdę być razem. Dziewczynka o imieniu Momo – tak jak w pierwowzorze literackim – staje się tą, która próbuje ocalić czas i przypomnieć, że nie da się go gromadzić, można go tylko przeżywać, a najlepiej robić to wspólnie, w gronie przyjaciół. Spektakl stawia pytanie: Czym jest czas – i jak go nie stracić?

W przedstawieniu użyto wielu symboli. Szarzy Panowie symbolizują pośpiech, konsumpcję, presję bycia zajęтым. Są obrazem współczesnych nawyków: gonitwy za pieniędzmi, wirtualnym światem, które odbierają nam przestrzeń na relacje. Kradzież czasu oznacza sytuacje, w których sami pozwalamy, by czas przeciekał nam przez palce czyli wszystkie momenty, gdy zapominamy o sobie i o drugim człowieku. Dziewczynka (Momo) to symbol uważności, niewinności i prostoty, która pokazuje, że prawdziwe bogactwo tkwi w obecności, słuchaniu i byciu razem, a nie w oszczędzaniu czasu. Czas ukazany został jako dar, którego nie można gromadzić ani kupić.

To przestrzeń na miłość, przyjaźń, twórczość, rozmowę.

Temat został ujęty w kontraście dwóch sposobów życia - w pędzie, który sprawia, że życie staje się szare, tak jak Szarzy Panowie i w uważności, która nadaje chwilom kolory i sens, tak jak kolorowi są przyjaciele Momo i ona sama. Czas nie należy do nikogo innego - tylko do nas. Przesłaniem przedstawienia jest to, że możemy stracić czas, jeśli damy się zwieść złudzeniom pośpiechu i chęci posiadania nowych rzeczy, a największą wartością jest czas spędzony razem z drugim człowiekiem.

Informacje o spektaklu:

Teatr My i... ze Szkoły Podstawowej nr 3 w Wągrowcu (w latach szkolnych 2022-2024 reprezentował także Ognisko Pracy Pozaszkolnej w Wągrowcu)

Reżyseria, scenariusz, scenografia, opracowanie muzyczne: Agata Drażkiewicz

Spektakl inspirowany powieścią "Momo" Michael'a Ende'go.

Spektakl otrzymał Nagrodę Poznańskiej Fundacji Artystycznej XIX Festiwalu Młodego Teatru Wielkopolski DZIEŃ DOBRY SZTUKO 2024.

Przebieg zajęć

Krok 1.

Rozdaj dzieciom samoprzylepne karteczki. Zapisz na tablicy pytanie Co to jest czas? Poproś, aby dzieci na nie odpowiedziały. Pytanie jest trudne, daj im czas na zastanowienie się i zapisanie skojarzeń, myśli, przekonań. Nie ma tu złych odpowiedzi. Po 5 minutach poproś, aby każdy przykleił odpowiedź wokół pytania. Głośno je przeczytajcie i podyskutujcie chwilę nad odpowiedziami. Spróbujcie stworzyć definicję czasu.

Krok 2.

Czas jest w naszym życiu wszechobecny. Istnieje wiele związków frazeologicznych związanych z tym zagadnieniem. Rozdaj uczniom karty pracy (**Załącznik nr 1 i 2**). Możesz to zadanie zrobić indywidualnie, w parach lub grupach. Poleć dopasowanie odpowiedniego związku do ilustracji. W starszych klasach można się pokusić o zgadywanie związków z samych obrazów. Porozmawiajcie czy samo słowo czas ma dla nich pozytywny czy negatywny wydźwięk. Czy powoduje w nich napięcie czy błogość itp.

Krok 3.

Odtwórz spektakl pt. Już czas.

Krok 4.

Pozwól uczniom swobodnie wypowiedzieć się na temat spektaklu. Co im się podobało i dlaczego? Co im przeszkadzało? Jak go czytają? O czym opowiadał? Jakie emocje im towarzyszyły?

Krok 5.

Zadaj uczniom pytania, aby ułatwić zadanie, zostały podzielone na trzy kategorie, które będą analizowane w następnych krokach.

Pytania o symbolikę:

- Kim byli Szarzy Panowie? Co symbolizowali? Jak zostali przedstawieni? Jaka muzyka im towarzyszyła i jakie światło? Czy miało to wpływ na ich odbiór?
- Dlaczego dzieci tak łatwo oddały im swój czas? Czym zostały skuszone? Kiedy okazuje się, że dzieci są pod wpływem Szarych Panów, jak zostało to pokazane w spektaklu?
- Co oznaczają kolorowe stroje dzieci i piłeczki?
- Kiedy dzieci zostały wyzwolone z mocy Szarych Panów?
- Jak rozumiecie ostatnie zdanie spektaklu:
 - *A co, gdyby czas nagle przestał istnieć?*
 - *Byśmy pogłupieli.*

Krok 6.

Pytania do refleksji:

Rozdaj uczniom karty pracy z załącznika nr 3. Pozwól na indywidualne udzielenie odpowiedzi. Po około 10 min. przeanalizujcie odpowiedzi.

Krok 7.

Pytania do dyskusji klasowej:

- Czy tak naprawdę można oszczędzać czas?
- Co tracimy, gdy żyjemy w ciągłym pośpiechu?
- W jaki sposób możemy chronić swój czas przed kradzieżą?

Krok 8.

Ćwiczenie kreatywne - przepis na dobry czas.

Podziel klasę na grupy. Postępuj zgodnie z kolejnymi etapami. Powinny usprawnić działanie.

Etapy ćwiczenia „Przepis na dobry czas”

Cel: Uczniowie definiują, co dla nich znaczy dobrze spędzony czas i tworzą wspólny przepis (lista składników + sposób przygotowania).

Materiały: arkusze A3/A2, flamastry, karteczki samoprzylepne (opcjonalnie).

Formy: praca w grupach 3 - 5 osobowych, prezentacja.

1. Wprowadzenie

Zrobimy przepis na dobry czas - co w nim musi się znaleźć, a czego powinniśmy unikać.

2. Ustalenie kryteriów

W grupie musi pracować każdy, hasła opatrzone mają być symboliczną grafiką.

3. Burza mózgów w grupach – składniki

Uczniowie wypisują na karteczkach krótkie hasła: rzeczy, które karmią czas (np. rozmowa, ruch, sen, cisza, hobby, bycie offline) oraz czego unikać (np. scrollowanie bez końca, odkładanie robienia rzeczy na później, pośpiech).

4. Selekcja i kategorie

Grupy dzielą pomysły na 2 kolumny: To, co karmi mój czas. / To, co kradnie mój czas. Z każdej wybierają 4–6 najważniejszych.

5. Pisanie przepisu

Na arkuszu tworzą:

- **Składniki:** wypunktowana lista (z ilościami typu 1 godz. ruchu, szczypta ciszy, chwila rozmowy itp.).
- **Sposób przygotowania:** 3 - 5 kroków, jak połączyć składniki w tygodniu (konkretnie np.: odkładamy telefon do szuflady na 30 min po szkole).
- **Dodatki:** piktogramy/ikony zamiast długich zdań.

6. Krótkie prezentacje

Każda grupa pokazuje plakat, co wybrali i dlaczego.

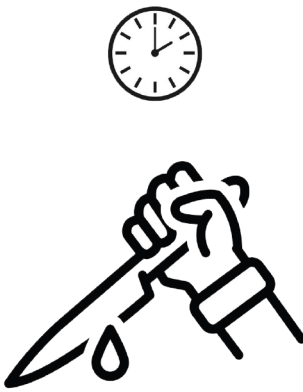
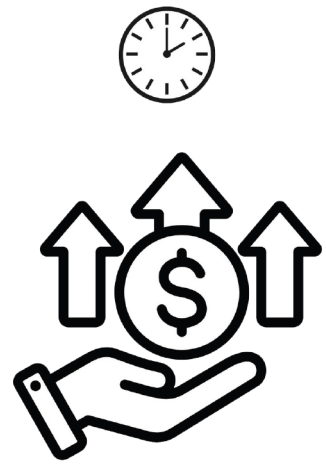
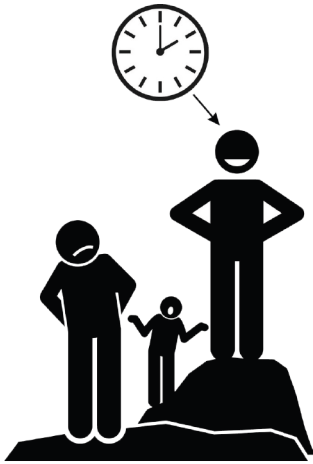
Krok 9.

Kapsuła czasu. Rozdaj uczniom małe karteczki. Jedną powinien także otrzymać nauczyciel. Poproś o podpisanie ich swoim imieniem. Niech każde z dzieci zapisze na nim jeden składnik, który spróbuje wprowadzić do swojego życia, aby jego czas przestał być kradziony (np. odkładam telefon na godzinę dziennie, wychodzę na półgodzinny spacer). Zbierz kartki, włóż je w wyznaczone miejsce i na kolejnych zajęciach przeczytajcie karteczki i zreflektujcie się, czy to zadanie się powiodło.

Krok 10.

Podsumuj zajęcia pytaniem: Na co chciałbyś dziś poświęcić swój czas? Zastanów się czy to co wybierzesz cię nakarmi i czy cię czegoś pozbawi. Poproś o zastanowienie się w ciszy i nieodpowiadanie na forum. Niech lekcja zakończy się chwilową ciszą i autorefleksją.

Załącznik nr 1

Załącznik nr 2

Marnować czas.

Czas ucieka.

Czas leczy rany.

Kupić czas.

Zabijać czas.

Czas najwyższy.

Być na czas.

Zyskać na czasie.

Znaleźć czas.

Załącznik nr 3

Kiedy w Twoim życiu czujesz, że czas ucieka?

.....
.....
.....

Co dla ciebie znaczy dobrze spędzony czas?

.....
.....
.....

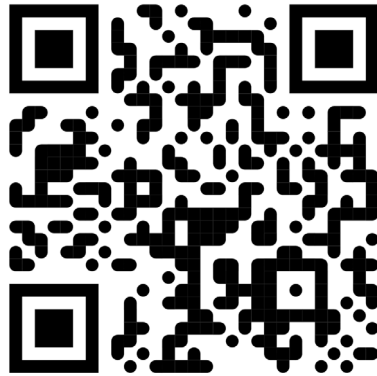
Czy potrafisz wskazać momenty, kiedy marnujesz czas? Na czym to polega?

.....
.....
.....

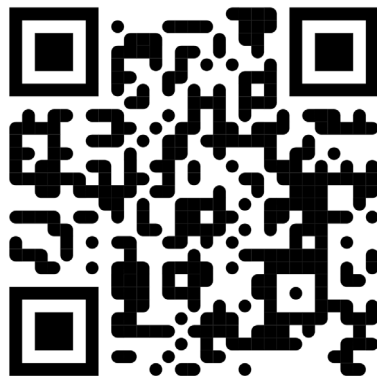
Jakie czynności, sytuacje dają ci poczucie, że czas cię karmi (dodaje energii, radości)?

.....
.....
.....

Nagranie spektaklu:

Zwiastun scenariusza:

Lekcja z
na XX edycję
Festiwalu Dzień Dobry Sztuko

Zadanie publiczne sfinansowano ze środków
Samorządu Województwa Wielkopolskiego

Lekcja z

Wszelkie autorskie prawa majątkowe zastrzeżone dla Poznańskiej Fundacji
Artystycznej